

Godthaab d. 9. Sept. 1869.

S.T.

Hr. Dr. Kalkar.

Skjøndt jeg iaar ikke har erholdt noget brev fra Dem, kan jeg dog ikke undlade at tilskrive Dem, da der formodentlig endnu er en leilighed dertil; om ikke for andet, saa for at vedligeholde den begyndte forbindelse, som jeg for min part sætter priis paa.ⁱ Af de iaar erholdte breve har man erfaret, at hensigten var, i dette efteraar at samle en commission til overveielse af den grønlandske missions anliggender, i hvilken commission jeg antager at De ogsaa vil deeltage. De vil let kunne begribe at mine tanker (og vel ikke blot mine) ofte dvæle ved denne forsamling, da der jo er stor rimelighed for, at den paa den ene eller den anden maade vil udøve en væsentlig indflydelse paa den grøn. missions stilling og fremgang i den nærmest forestaaende tid. Jeg tænker mig at den maaskee vil være samlet, naar De modtager dette brev, men afholder mig fra at udtale noget ønske i saa henseende, deels fordi jeg ikke troer fortiden at kunne bidrage væsentligt mere til sagnes belysning, end hvad jeg alt tidligere har meddelt Dem, deels fordi jeg fortrøster mig til, at Herren vil styre det hele saaledes at hans riges komme ogsaa til os derved forberedes eller fremskyndes. At ogsaa hans straffedommeⁱⁱ føre til frelse, det veed jeg; og at den rette frelse ikke kan skee uden forudgaaede rensende straffedomme (Es. 10,20.21), det kan jeg forstaae. - Ligeoverfor de mangehaande fristelser, som deels nu overgaae grønlænderne, deels vel endnu forestaae dem,ⁱⁱⁱ stiller det sig mere og mere klart for mig, at den under arbeide værende revision og resp. fuldførelse af den grøn. bibeloversættelse er noget af det allernødvendigste, for mit personlige vedkommende ubetinget det nødvendigste, som derfor maa fremskyndes saa meget, som det lader sig forene deels med den fornødne omhyggelighed, deels med de forretninger, som paahvile en paa embeds vegne. I den forestaaende vinter agte vi, pastor Wiberg og jeg, at fortsætte arbeidet paa samme maade, som vi hidtil har brugt hos pastor Jørgensen, og da jeg i dette aar foreløbig er fri for ordbogsarbeide, haaber jeg, at vi med Guds hjælp kommer et godt stykke fremad. Det er oftere faldet mig ind, at der, naar man engang kommer saa vidt, formodentlig vil hengaae lang tid (flere aar) med underhandlinger om den endelige trykning, om pengemidlerne dertil, om det danske bibelselskab kunde og vilde paatage sig sagen, om den fornødne autorisation osv. osv., saa at det maaskee ikke var afveien, at begynde itide at tale derom; men endnu er arbeidets slutning desværre ikke saa nær foretaaende, at man maatte befrygte en forsinkelse af den grund. - Om pastor Jørgensen til næste aar kommer hertil igjen, er jo endnu tvivlsomt, at sige for os her, for hans eget vedkommende er det maaskee allerede afgjort. Det skulde gjøre mig meget ondt, hvis han ikke skuldem kunne tage herover igjen.

Et exemplar af dansk missionsblad for 1868, som jeg modtog iaar, antager jeg, var fra Dem, og takker jeg Dem for samme.

Med hjerteligst hilsen

Deres i Herren forbundne

Sam. Kleinschmidt

ⁱ I Kleinschmidts arkiv findes et koncept til en anden fortsættelse: "denne g^g dog tillige for at komme tilbage til det tidligere thema, endskjøndt jeg jo maa frygte for at trætte Dem, eller endog at være Dem til en plage ved idelig at komme med det samme, og maaskee til ingen nytte. Hvis De kan undskylde min paatrængenhed med min overbeviisning om sagens vigtighed, vilde (?? NB: kontroller original) det glæde mig meget; hvis ikke, saa vilde jeg bede Dem at tilkjdegive det (ulæselig (og jeg kan mærke det), saa skal jeg for fremtiden tie med det. - Ministeriets skrivelse iaar indeholdt atter noget om at stræbe hen til, at med tiden nogle af sem.ts elever kunde sendes til Dmk til videre underviisning &c; man see deraf, at de herfra fremsatte grunde imod denne plan ikke have været overbevisende nok. Jeg vilde ret ønske, at jeg kunde fremstille sagen klart og tydelig i det mindste for Dem, da jeg antager, at Deres ord ell. mening kan gjøre noget fra eller til. Maa jeg ikke endnu eng^g forsøge paa i korthed at sammenstille det, som eft. min mening kommer i betragtning i denne sag. Som værende udenfor tvivl kan vel sættes følgende 4 punkter: 1) at den hovedsageligste begavelse til præsteembedet, den,

som virkes ved den helligaand, ikke er bunden til tid ell. sted, men meddeles f.ex. her i Grld ligesaavel, som paa hvilketsomhelst andet sted i christenheden; 2) at der af theologisk videnskab her behøves langt mindre, end i de lande, som - afseet fra deres uden sammenligning tættere befolkning og hvad deraf følger – i deres fortid eie for det første en meget uddannet hedensk videnskab philosophie, og for det andet en lang papistisk tid, hver med sine dybt indbribende eftervirkninger; 3) at den erfaring, som i forening med de to førstnævnte skal kunne sætte præsten istand til paa sit sted at bekjæmpe det, som der særligt er at bekjæmpe, ikke kan vindes i et aldeles fremmed land (som Dmk for en grldr er), men kun under selve forholdene; og 4) at derimod kundskab, hentet i udlandet, uden et grundlag af betydelig alsidig dannelse mere ell. mindre forvirrer blikket for de hjemlige forhold, og saal. i samme grad gjør vedk. mindre skicket til at møde de vanskeligheder, som vente ham der. Jeg forudsætter altsaa, at der imod disse 4 pkte ikke er noget væsentligt at indvende. Naar man nu anvender dem paa den omtalte plan, saa frembyder det første af disse punkter ingen grund at sende de vordende indfødte præster til Dmk; det andet ligesaa lidt, da det, som her behøves af videnskab, meget godt kan bibringes eleverne her i seminarierne, saal. som man vel kan sige, at hidtil er skeet; det tredie punkt taler ligefrem imod denne plan, og det fjerde endnu mere.” Denne fortsættelse er imidlertid overstreget og også i konceptet erstattet af det følgende.

ⁱⁱ Her er: ”- og saadanne venter jeg nærmest – ” i konceptet overstreget.

ⁱⁱⁱ Her er ”(og hvortil endogsaa selve missionen synes at skulle bidrage imod sin villie+ som henvisning til ulæselig note)” i konceptet overstreget.